

Handläggare: Kristofer Wallin
Telefon: 08-508 33 621

Till
Utbildningsnämnden
2011-11-24

Yttrande gällande överklagande av nämndens beslut att förelägga Futuraskolan AB att avhjälpa missförhållanden i huvudmannens förskola vid Warfvinges väg 26.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar och återoppar detta tjänsteutlåtande som yttrande till Förvaltningsrätten i målnr. 21250-11 (enhet 10).
2. Omedelbar justering.
3. Stadsledningskontorets juridiska avdelning får i uppdrag att, i enlighet med tidigare utfärdad fullmakt, föra utbildningsnämndens talan. Adress: Stockholms Stad, Juridiska avdelningen, 105 35 Stockholm. Telefon 08-508 29 726 (exp), fax 08-508 29 755.

Thomas Persson
Utbildningsdirektör

Johanna Engman
Biträdande utbildningsdirektör

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen beslutade den 17 juni 2011 att förelägga Futuraskolan AB att avhjälpa missförhållande i huvudmannens förskola på Warfvinges väg 26 (Bilaga 1, inklusive tillsynsrapport).

Huvudmannen har överklagat detta beslut och förvaltningsrätten har förelagt utbildningsnämnden att lämna ett yttrande över huvudmannens inlämnade överklagande (Bilaga 2).

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden till förvaltningsrätten överlämnar och åberopar detta tjänsteutlåtande som yttrande över det överklagade beslutet.

Ärendet

Ärendet har beretts på utbildningsförvaltningen, tillhandahållaravdelningen i samråd med Stadsledningskontorets juridiska avdelning.

Bakgrund

Utbildningsförvaltningen beslutade den 17 juni 2011 att förelägga Futuraskolan AB att avhjälpa missförhållanden i huvudmannens förskola på Warfvinges väg 26.

Som grund för förvaltningens bedömning och beslut låg en tillsyn av förskolan som genomfördes den 23 februari 2011. Tillsynsrapporten ingår i bilaga 1.

Förvaltningens förslag till föreläggande kommunicerades huvudmannen den 4 maj 2011. Huvudmannens yttrande finns inarbetat i förvaltningens beslut den 17 juni 2011.

Huvudmannens yttrande ändrade inte förvaltningens bedömning att förskolan bedrevs med missförhållanden.

Huvudmannen förelades att bedriva förskolan i enlighet med 2 a kap. 13 § samt uppfylla de krav som anges i 2a kap. 3 § skollagen, att följa utbildningsnämndens Riktlinjer för godkännande och rätt till bidrag och att genomföra de åtgärder och lämna de redovisningar som angavs i beslutet.

Huvudmannen skulle utöver ovanstående vidta följande åtgärder:

1. Formulera en verksamhetsplan i enlighet med gällande styrdokument.
2. Anställa en pedagogiskt ansvarig chef i enlighet med gällande riktlinjer.
3. Anställa förskollärare i tillräcklig omfattning för att uppfylla de krav som uppställs i förskolans läroplan.
4. Tillse att det i relation till inskrivna barn i förskolan finns personal i tillräcklig omfattning med sådan utbildning eller erfarenhet att barnens behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses.
5. Genomföra sin verksamhet så att varje barn kan lära sig svenska och ge barn med annat modersmål stöd att utveckla sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål.

Huvudmannen har överklagat utbildningsförvaltningens beslut från den 17 juni 2011 och förvaltningsrätten har förelagt utbildningsnämnden att lämna ett yttrande över huvudmannens inlämnade överklagande.

Utbildningsnämndens riktlinjer för godkännande och rätt till bidrag för enskild förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg (utbildningsnämnden den 12 juni 2008) bifogas i bilaga 3.

Huvudmannens överklagande och nämndens yttrande i varje delfråga

Huvudmannen har överklagat förvaltningens föreläggande gällande två av beslutets delpunkter:

1. Att Futuraskolan ska formulera en verksamhetsplan i enlighet med gällande styrdokument.
2. Att Futuraskolan ska anställa en pedagogiskt ansvarig chef i enlighet med utbildningsnämndens riktlinjer.

Punkt 1:

Huvudmannens överklagande

När det gäller verksamhetsplan/arbetsplan har Futuraskolan dessa dokument och de har också kommunicerats av förvaltningen. Dokumentet är på engelska och huvudmannen menar att dokumenten inte behöver vara översatta till svenska.

Som grund för detta anger huvudmannen att merparten av undervisningen på förskolan sker på engelska, att ett stort antal barn på förskolan kommer från familjer där engelska är det språk som används i vardagen och att ett stort antal av de vårdnadshavare som placerat sina barn på förskolan inte talar svenska.

Utbildningsnämndens yttrande

Tillsynsinspektionen uppmärksammade att Futuraskolan AB i sin förskola inte uppfyllde gällande styrdokuments krav på planering och uppföljning. Personalen saknade interna styrdokument i form av verksamhetsplan och arbetsplaner som uppfyller skollagens krav.

Den folder som uppvisades var på engelska och avser verksamheten i bolagets samtliga förskolor. I denna anges övergripande mål och arbetssätt samt att varje barn ska ha en individuell utvecklingsplan. Dokumentet anger inte vilken tidsperiod som avses, hur utvärdering ska ske och det är så allmänt hållet att det inte kan anses tjäna som styrverktyg för det pedagogiska arbetet.

Avsaknaden av interna styrdokument avspeglades också i verksamheten. Tillsynsrapporten anger, på sidan 8, att verksamhetens innehåll inte uppfyllde skollagens kvalitetskrav.

Förskolans gemensamma språk är engelska och de barn som har annat modersmål än engelska ges inte stöd för att utveckla sitt modersmål. Barn ges inte heller förutsättningar att tillägna sig och utveckla det svenska språket.

Huvudmannen har i sitt yttrande inte kunnat visa att verksamheten till dessa delar uppfyller skollagens kvalitetskrav. Inlämnade arbetsplaner är på engelska och det finns ingen redovisning för hur dessa har tagits fram.

Enligt språklagen (2009:600) är svenska huvudspråk i Sverige och det allmänna har ett särskilt ansvar för att svenska används. Enligt lagen ska var och en som är bosatt i Sverige ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda svenska.

I utbildningsnämndens riktlinjer, som gällde för tiden då föreläggandet beslutades, anges att det i förskolan ska finnas personal som behärskar det svenska språket i tillräcklig omfattning för att garantera att barnen får egen språkutveckling i svenska (utbildningsnämnden den 12 juni 2008).

Enligt förskolans läroplan (lpfö 98) ska förskolan sträva efter att varje barn som har ett annat modersmål än svenska utvecklar sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål.

Enligt 2 a kap. 17 § skollagen (1985:1100) har en huvudman rätt till bidrag för godkänd verksamhet om verksamheten är öppen för alla barn som ska erbjudas motsvarande offentlig verksamhet enligt 6-6b, 8a och 9 §§. Enligt samma bestämmelse får kommunen besluta att en huvudman har rätt till bidrag trots att villkoret i första stycket 1 inte är uppfyllt, om det finns skäl med hänsyn till verksamhetens särskilda karaktär.

Nämnden menar att det är fullt möjligt för en förskola att i sin verksamhet välja speciella inriktningar och profiler men att dessa ska vara underordnade skollagens och läroplanens (lpfö 98) krav. En huvudman kan inte välja bort vissa delar av skollagens och läroplanens krav. Nämndens uppfattning är att undantag från öppenhetskravet inte kan ges i det fall ansökan om undantag gäller att barn inte

ska lära sig svenska och att barn med annat modersmål inte ska få stöd att utveckla sitt modersmål.

Läroplanens uppdrag är tydligt och anger barnens rätt till både det svenska språket och stöd i utveckling av det egna modersmålet. Förvaltningens tillsyn visar att detta uppdrag inte genomfördes i huvudmannens förskola. En helhetsbedömning av förskolans verksamhet visade att det inte fanns personal i förskolan med sådan utbildning eller erfarenhet att barnens behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kunde tillgodoses (2 a kap. 3 § skollagen, 1985:1100).

En förskola ska vara öppen för alla barn förutom i de fall en verksamhet beviljats undantag från detta öppenhetskrav. Barn och föräldrar och tillsynsmyndighet ska delges interna styrdokument på svenska. Interna styrdokument ska uppfylla gällande bestämmelsers krav.

Huvudmannens förskola på Warfvinges väg 26 uppfyllde inte den dåvarande skollagens och den då gällande läroplanens krav.

Beslutet att förelägga huvudmannen har därmed fattats i enlighet med gällande lagstiftning.

Med hänvisning till det föreläggande som beslutats ska förskolan följas upp under hösten 2011. Uppföljning kommer att göras utifrån den nya skollagens och den reviderade läroplanens krav.

Det är nämndens uppfattning att den nya skollagen och den reviderade läroplanen har förtydligat en huvudmans och en förskolas uppdrag när det gäller systematiskt kvalitetsarbete. Några principiella förändringar har inte gjorts när det gäller barnens rätt till svenska och stöd i sin utveckling av det egna modersmålet.

Interna styrdokument ska formuleras på svenska för att kunna läsas och förstås av alla föräldrar och intresserade medborgare. Skollagen ger inget utrymme för en huvudman att, i relation till tillsynsmyndigheten, förmedla upplysningar och tillhandahålla handlingar på annat språk än svenska (26 kap. 7 § skollagen). Undantag från detta ges i Lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Punkt 2.

Huvudmannens yttrande

Huvudmannen menar att nuvarande förskolechef har den utbildning som skollagen kräver.

Utbildningsnämndens yttrande

Grund för utbildningsförvaltningens föreläggande finns i skollagen (1985:1100) och den då gällande läroplanen (lpfö-98) och de då gällande riktlinjerna.

Utbildningsförvaltningens bedömning grundades i en helhetsbedömning av förskolans förutsättningar och verksamhet. Tillsynsinspektionen konstaterar missförhållande gällande pedagogisk verksamhet och att interna styrdokument saknades (inklusive styrdokument för barnsäkerhet). Förskolan saknar förskollärare.

Enligt 2 a kap. 3 § skollagen (1985:1100) ska det finnas personal i förskolan med sådan utbildning eller erfarenhet att barnens behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses.

Utbildningsnämndens riktlinjer (12 juni 2008) angav att den pedagogiska ledningen/ansvariga på varje enskilt verksamhetsställe (adress) ska vara högskoleutbildad pedagog med inriktning på de åldrar verksamheten vänder sig till. Riktlinjerna angav dessutom också att det för varje grupp/avdelning bör finnas minst en personal med pedagogisk högskoleutbildning med inriktning på de åldrar som verksamheten vänder sig till och att personal med utländsk utbildning ska ha sin examen validerad för att den ska kunna bedömas.

Med hänvisning till förskolans missförhållanden bedömde förvaltningen att den person som var tillsatt som förskolechef inte hade tillräcklig kompetens och utbildning för att leda förskolan.

Beslutet om föreläggande har därmed fattats i enlighet med gällande lagstiftning.

Som angetts ovan kommer förskolan följas upp under hösten 2011 och att denna uppföljning kommer att göras utifrån den nya skollagens och den reviderade läroplanens krav.

Skollagens krav på en förskolechef anges i 2 kap 11 § skollagen. Kravet att få bli anställd är att personen genom utbildning och erfarenhet har pedagogisk insikt.

Nämnden menar att denna bestämmelse inte enbart ställer krav på en faktisk utbildning och uttalade förordade vitsord. Förskolechefens pedagogiska insikt måste ställas i relation till den verksamhet som förskolechefen har att leda och organisera.

Vid nämndens tillsynsinspektioner görs bedömningar av en förskolas förutsättningar och verksamhetens innehåll. Uppmärksammas missförhållanden kan dessa i vissa fall härledas till exempelvis bristande ledarskap.

Förvaltningen föreslår att

1. Utbildningsnämnden överlämnar och återopar detta tjänsteutlåtande som yttrande till Förvaltningsrätten i målnr. 21250-11 (enhet 10).
2. Omedelbar justering.
3. Stadsledningskontorets juridiska avdelning får i uppdrag att, i enlighet med tidigare utfärdad fullmakt, föra utbildningsnämndens talan.

Bilagor

1. Föreläggande den 17 juni 2011 inklusive bilaga (rapport från tillsynsinspektion den 23 februari 2011).
2. Förvaltningsrättens begäran om yttrande.
3. Utbildningsnämndens riktlinjer för godkännande och rätt till bidrag för enskild förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg (utbildningsnämnden den 12 juni 2008).